

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การปฏิรูปการศึกษา เป็นความพยายามที่จะทำให้โรงเรียนสร้างผลลัพธ์ที่ดีให้กับสังคม พัฒนานักเรียนให้มีพัฒนาการที่ดีทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา เพื่อให้นักเรียนเป็นคนที่ดี เก่ง และมีความสุข ในการดำเนินงานปฏิรูปการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีพลัง และมีประสิทธิภาพจำเป็นที่จะต้องกระจายอำนาจให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม ซึ่งสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ได้กำหนดสาระเกี่ยวกับการศึกษาว่า บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 ปีที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยมีหลักการจัดการศึกษาเป็นการศึกษาตลอดชีวิต สังคมมีส่วนในการจัดการศึกษา พัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ อย่างต่อเนื่อง ยึดหลักผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ โดยมีการกระจายอำนาจการบริหารการศึกษาทั้งทางด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป ไปยังคณะกรรมการเขตพื้นที่ การศึกษาและสถานศึกษาโดยตรงเพื่อความคล่องตัว มีอิสระ รวดเร็ว มีความเข้มแข็งในการบริหารจัดการ และสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายเป็นปัจจัยให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารจัดการ และสามารถพัฒนากระบวนการเรียนรู้ได้อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2550 : 10)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 มีการกำหนดสาระสำคัญเกี่ยวกับการจัดการศึกษาไว้ในหมวดที่ 4 มาตรา 22 ว่าการจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุดกระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพซึ่งสอดคล้องกับมาตรา 24 ที่กำหนดว่า การจัดการกระบวนการเรียนรู้ต้องจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัด และความแตกต่างของผู้เรียน ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ ประยุกต์ใช้ป้องกันและแก้ปัญหาให้ผู้เรียนเรียนรู้จากประสบการณ์จริง โดยต้องผสมผสานสาระความรู้ด้านต่างๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลรวมทั้งปลูกฝังคุณธรรมค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในวิชาส่งเสริมสนับสนุนให้ครูผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม สื่อการเรียนและอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้รวมทั้งสามารถใช้การวิจัย

เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ และจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลาทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดา มารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ (สำนักงานปฏิรูปการศึกษา. 2545 : 24-33) จากข้อกำหนดดังกล่าว สถานศึกษาจึงมีอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบในการบริหารงานวิชาการ งบประมาณ บุคลากร และบริหารทั่วไป เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ด้านการศึกษาตามมาตรฐานของชาติ ในขณะเดียวกันต้องให้เกิดผลสัมฤทธิ์สอดคล้องกับบริบทของชุมชน ท้องถิ่นที่สถานศึกษาตั้งอยู่ การบริหารการศึกษาจะต้องได้รับความร่วมมือจากหลายฝ่ายในการดำเนินการเพื่อพัฒนาเด็ก เยาวชน ทั้งในด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา โดยมุ่งเน้นให้เด็กและเยาวชนเป็นคนดีมีคุณภาพสามารถประกอบภารกิจในสังคมอย่างมีประสิทธิภาพ มีทักษะพื้นฐานในการดำรงชีวิตมีสุขภาพสมบูรณ์ ทั้งร่างกายจิตใจเป็นคนดีเป็นคนเก่งและมีความสุข การศึกษาจึงมีบทบาทต่อการพัฒนาสังคมในทุกด้านเพราะทำให้บุคคลรู้จักวิเคราะห์แก้ไขปัญหาเรียนรู้ด้วยตนเอง มีคุณธรรมจริยธรรม จึงนับได้ว่าการศึกษามีความสำคัญที่บุคคลทุกคนในสังคมต้องได้รับอย่างเสมอภาคอันจะเป็นการสร้างความมั่นคงความเจริญก้าวหน้าให้กับบุคคล สังคม และประเทศชาติ

ประเทศไทยกำลังเตรียมตัวเพื่อจะเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 โดยไทยมีบทบาทอย่างแข็งขันในการส่งเสริมความร่วมมือและประสานความสัมพันธ์อันดีที่มีอยู่ระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน โดยเน้นความร่วมมือในการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ให้ได้รับการศึกษา มีสุขภาพสมบูรณ์และมีฐานะที่มั่นคง เพื่อให้ประชาชนชาวอาเซียนมีความเป็นอยู่และคุณภาพชีวิตที่ดีทัดเทียมกับประเทศที่พัฒนาแล้ว นอกจากนี้ ไทยยังมีบทบาทที่สำคัญอย่างยิ่งต่อพัฒนาการความร่วมมือด้านสังคมของอาเซียนโดยอาจกล่าวได้ว่าการประชุมผู้นำรัฐบาลอาเซียน ครั้งที่ 5 เมื่อปี พ.ศ. 2538 ที่กรุงเทพฯ เป็นจุดเริ่มต้นของมิติใหม่ในการพัฒนาดังกล่าวเนื่องจากเป็นครั้งแรกที่ผู้นำอาเซียนแสดงเจตน์จำนงให้มีการยกระดับความร่วมมือด้านการพัฒนาสังคมให้ทัดเทียมกับความร่วมมือด้านการเมืองและเศรษฐกิจของอาเซียนโดยได้รับไว้ในปฏิญญากรุงเทพฯ ปี ค.ศ. 1995 และมีแนวทางการดำเนินการคือ ความใฝ่ฝันร่วมกันในการพัฒนามนุษย์ ความสามารถในการแข่งขันด้านเทคโนโลยีและความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ต่อมาที่ประชุมอย่างไม่เป็นทางการของผู้นำรัฐบาลอาเซียน ครั้งที่ 1 ได้เห็นชอบให้จัดตั้งมูลนิธิอาเซียนขึ้น เพื่อสนับสนุนกิจกรรมการศึกษาและการสร้างความสัมพันธ์ทางสังคมของอาเซียน ด้านการเตรียมตัวเพื่อจะเข้าสู่ประชาคมของหน่วยงานราชการ เมื่อเกิดประชาคมอาเซียนหน่วยงานราชการจะต้องมีการติดต่อกันระหว่างหน่วยงานราชการต่างๆ ของประเทศสมาชิกอาเซียนเพิ่มมากขึ้น เกิดความร่วมมือในทุกๆ ด้านมากขึ้น และข้าราชการทุกกระทรวง ทบวง กรม จะต้องเกี่ยวข้องกับเรื่องของอาเซียนมากขึ้น (ประชาคมอาเซียนการปรับตัวของภาคราชการไทย : ออนไลน์)

กรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ ในฐานะสำนักเลขาธิการอาเซียนแห่งชาติ ได้ดำเนินยุทธศาสตร์สร้างความตระหนักรู้และประสานงานเตรียมความพร้อมของหน่วยราชการ ภาคเอกชน และประชาชนชาวไทยเพื่อรับมือกับการเป็นประชาคมอาเซียน โดยได้มีการจัดโครงการสร้างจิตเตรียมความพร้อมของส่วนราชการต่างๆ โดยปรับเปลี่ยนโครงสร้างของ

กรมอาเซียนและหน่วยราชการต่างๆ ให้สอดคล้องกับการสร้างประชาคมฯ ตลอดจนสร้างองค์ความรู้ให้แก่บุคลากรในหน่วยราชการทั้งในกรอบกว้างและเฉพาะด้าน การส่งเสริมให้มีหน่วยงานอาเซียนในทุกหน่วยราชการ และการส่งเสริมให้ทุกหน่วยราชการมีแผนยุทธศาสตร์ของตนในเรื่องการเป็นส่วนหนึ่งของประชาคม รวมถึงการสร้างความรู้ของประชาชนชาวไทยในทุกระดับ ทั้งในภาคการศึกษา และภาคประชาชน ซึ่งต้องดำเนินการทั้งในระดับภูมิภาคและระดับประเทศ ในส่วนของการสร้างความรู้ให้แก่ประชาชนทั่วไปนั้น กรมอาเซียนได้ริเริ่มและจัด “กิจกรรมอาเซียนสัญจร” ไปในจังหวัดต่างๆ เพื่อบรรยายความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับอาเซียน รวมทั้งจัดเสวนาเรื่องการเตรียมความพร้อมของแต่ละภาคส่วนสู่การเป็นประชาคมอาเซียนเพื่อให้นักเรียน นักศึกษา และประชาชนทั่วไปได้รับความรู้ความเข้าใจอย่างถ่องแท้เกี่ยวกับอาเซียน และมีความพร้อมสู่การเป็นส่วนหนึ่งของประชาคมอาเซียน นอกจากนี้ยังให้ความสำคัญกับการเตรียมความพร้อมของเยาวชนและสาธารณชนทั่วไป โดยประสานกับกระทรวงศึกษาธิการจัดทำโครงการนำร่อง Spirit of ASEAN ในโรงเรียนต่างๆ รวมถึงการจัดตั้งเครือข่ายศูนย์อาเซียนศึกษา ห้องสมุดอาเซียน และพัฒนาหลักสูตรอาเซียนสำหรับสถาบันการศึกษาต่างๆ (กรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ. 2556 : 26)

ประเทศไทยมีความตระหนักรู้ในเรื่องเกี่ยวกับอาเซียนที่ด้อยกว่าประเทศอื่น ซึ่งอยู่ในลำดับที่ 8 คิดเป็นร้อยละ 67 จากสมาชิกทั้งหมด 10 ประเทศ ในขณะที่ชาติสมาชิกอาเซียนมีการเรียนรู้และเตรียมพร้อมสู่การเข้าเป็นประชาคมอาเซียนเป็นอย่างดี ด้วยเหตุนี้กระทรวงศึกษาธิการจึงมีหน้าที่โดยตรงที่เกี่ยวข้องและมีบทบาทสำคัญในการให้ความรู้ที่จำเป็นในการขับเคลื่อนและเตรียมการเพื่อก้าวสู่การเป็นประชาคมอาเซียน จึงได้จัดทำโครงการเพื่อสร้างความตระหนักและสร้างความพร้อมให้กับคนไทย โดยมีความร่วมมือกับกรมอาเซียนในการจัดอบรมครูและนักเรียนทั่วประเทศ และลงนามในบันทึกความเข้าใจร่วมกับกรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ ในการจัดอบรมและสัมมนาผู้บริหารสถานศึกษาให้มีความพร้อมในการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน (กระทรวงศึกษาธิการรับไทยยังรั้งท้ายรับรู้เรื่องอาเซียนด้อยกว่าชาติอื่น : ออนไลน์)

การเตรียมคนสู่ประชาคมอาเซียนในและสร้างความเข้มแข็งให้แก่โรงเรียนในโครงการเป็นต้นแบบในการขยายผลให้โรงเรียนทุกโรงทั่วประเทศขับเคลื่อนการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน สร้างความรู้ ความเข้าใจและความตระหนักเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนให้แก่ผู้เรียน ผู้ปกครอง และประชาชนทั่วไป รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาและมัธยมศึกษา จำนวน 225 เขตพื้นที่ที่มีความพร้อมในการเตรียมบุคลากรและโรงเรียนในเขตพื้นที่สู่ประชาคมอาเซียน เช่น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ดำเนินงานโครงการเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน ได้แก่ โครงการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน : Spirit of ASEAN ในการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน เป็นศูนย์การเรียนรู้อาเซียนจำนวน 68 โรงเรียน แบ่งเป็นโรงเรียน 3 รูปแบบ ได้แก่ โรงเรียน Sister School เป็นโรงเรียนที่จัดการเรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนและมีศูนย์อาเซียนศึกษา เน้นการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ เทคโนโลยี และภาษาอาเซียน 1 ภาษา จำนวน 30 โรงเรียน โรงเรียน Buffer School เป็นโรงเรียนที่จัดการเรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนและมีศูนย์

อาเซียนศึกษา เน้นการเรียนการสอนภาษาอาเซียน 1 ภาษาโดยเป็นภาษาประเทศที่มีชายแดนติดที่ตั้งของโรงเรียนและเทคโนโลยี จำนวน 24 โรงเรียน และ ASEAN Focus School เป็นโรงเรียนจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน เน้นการจัดทำหน่วยการเรียนรู้อาเซียนศึกษาในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และพัฒนาศูนย์อาเซียนศึกษาในโรงเรียนเพื่อให้เป็นแหล่งการเรียนรู้จำนวน 14 โรงเรียน (การขับเคลื่อนการศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน. 2555 : 24-25) และสำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย ดำเนินโครงการพัฒนาประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการศึกษาในภูมิภาค เพื่อพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาให้มีความเป็นเลิศสู่สากลและสามารถแข่งขันได้ในระดับนานาชาติ และพัฒนาประเทศไทยให้เป็นศูนย์กลางการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน และนานาชาติ (การขับเคลื่อนโรงเรียนสู่ประชาคมอาเซียนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน : ออนไลน์)

โรงเรียนจึงต้องมีการดำเนินงานจัดการศึกษาในโรงเรียนให้มีคุณภาพและบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ สถานศึกษาต้องมียุทธศาสตร์ในเชิงรุกมากกว่าเชิงรับ ต้องเร่งสร้างความรู้และทักษะให้นักเรียน โดยสร้างความมั่นใจให้นักเรียนกล้าเรียนรู้ กล้าแสดงออก โดยเฉพาะภาษาอังกฤษที่ต้องสร้างให้เด็กสื่อสารได้โดยไม่อาย อีกทั้งต้องใช้เทคโนโลยีให้เป็นประโยชน์ นำมาสร้างเครือข่ายในการติดต่อแลกเปลี่ยนระหว่างประเทศสมาชิกด้วยกัน นอกจากนี้ต้องสร้างภาวะผู้นำให้เกิดขึ้น โดยปลูกฝังให้เรียนรู้เพื่อเป็นผู้นำมากกว่าผู้ตาม และที่สำคัญต้องมีความเป็นพลเมืองดี เป็นคนมีเหตุผล รู้จักคิดวิเคราะห์ มีความรับผิดชอบ ต่อตนเองและสังคม ควบคู่กับการมีคุณธรรม จริยธรรม มีการพัฒนาผู้เรียนสู่การเป็นพลเมืองอาเซียน การอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข ความเอื้ออาทร โดยใช้การศึกษาเป็นกลไกในการสร้างวัฒนธรรมใหม่ และสร้างและพัฒนาศักยภาพของเด็กไทยให้มีความรู้ใน 3 ด้าน คือ 1) ทักษะทางภาษา โดยเฉพาะภาษาอังกฤษและภาษาเพื่อนบ้านของอาเซียน ซึ่งครูต้องผลักดันให้เด็กกล้าพูด กล้าแสดงออก โดยต้องเรียนรู้เพื่อให้สื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ 2) ทักษะทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ครูต้องเป็นผู้นำถ่ายทอดให้นักเรียนใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้ รวมถึงการสร้างเครือข่ายร่วมกับสถานศึกษาของประเทศสมาชิก โดยส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ถึงวัฒนธรรม ความเป็นอยู่ระหว่างกัน 3) ทักษะวิชาชีพ ต้องเร่งพัฒนาความสามารถทางทักษะอาชีพให้แรงงานไทยมีฝีมือ สามารถแข่งขันกับต่างประเทศได้ โดยเฉพาะการเปิดเสรีตลาดแรงงานในปี 2558 จะมีการเคลื่อนย้ายของแรงงานใน 7 สาขาวิชาชีพ (กระทรวงศึกษาธิการรับไทยยังรั้งท้ายรับรู้เรื่องอาเซียนด้อยกว่าชาติอื่น : ออนไลน์)

โรงเรียนในยุคใหม่ผู้บริหารต้องเป็นผู้นำทางวิชาการ มีวิสัยทัศน์กว้างไกล มองอนาคตของโรงเรียนในทางสร้างสรรค์ เป็นผู้จัดการที่เฉียบแหลม เป็นผู้ประสานชุมชนที่ดี เป็นผู้อำนวยความสะดวก เพราะผู้บริหารสถานศึกษาถือว่าเป็นผู้นำในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ผู้บริหารจำเป็นต้องมีความรู้กว้างขวางในเรื่องทฤษฎีและมีศิลป์หรือเทคนิคในการทำงาน รู้จักนำความรู้ความสามารถและประสบการณ์มาประยุกต์ใช้กับสภาพแวดล้อมที่มีอยู่จริง

(รุ่ง แก้วแดง. 2540 : 278-279) โดยแท้จริงแล้วงานบริหารสถานศึกษานั้นทั้งสถานศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง หรือขนาดใหญ่ภาระหน้าที่ของผู้บริหารและงานที่ผู้บริหารต้องปฏิบัติเหมือนกันทั้งสิ้น (จันทรานี สงวนนาม. 2545 : 147) ในด้านการดำเนินงานจัดการศึกษาในโรงเรียนให้มีคุณภาพและบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาตินั้น ต้องอาศัยการบริหารงานด้านต่างๆ ในโรงเรียน ประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการบริหารการศึกษาส่วนใหญ่มักเกิดจากการบริหารงานวิชาการซึ่งเป็นงานหลักของโรงเรียนที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ มาตรฐานคุณภาพการศึกษาจะปรากฏเด่นชัดเมื่อการบริหารงานวิชาการประสบผลสำเร็จ ถ้าหากโรงเรียนดำเนินงานทางวิชาการพลาดก็นำพิจารณาได้ว่าโรงเรียนนั้นประสบความสำเร็จล้มเหลว ในทางตรงกันข้ามโรงเรียนใดที่ประสบความสำเร็จในการดำเนินงานทางวิชาการ โรงเรียนนั้นสมควรได้รับการยกย่องยอมรับว่าเป็นโรงเรียนที่ดำเนินการกิจของโรงเรียนได้ผล ซึ่งถือได้ว่าความสำเร็จของสถานศึกษาอยู่ที่การบริหารงานวิชาการ (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. 2543 : 17)

จากเหตุผลข้างต้นจึงกล่าวได้ว่า การบริหารงานวิชาการเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารสถานศึกษาซึ่งผู้บริหารต้องให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ส่วนการบริหารงานด้านอื่นๆ นั้นแม้จะมีความสำคัญเช่นเดียวกันแต่ก็เป็นเพียงส่วนที่ส่งเสริม สนับสนุน ให้งานวิชาการดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความรู้ความเข้าใจขอบข่ายของเนื้อหาและหลักการบริหารงานวิชาการ โดยผู้บริหารควรมีความรับผิดชอบในการวางแผนทุกระดับ จนถึงการจัดการเรียนการสอนของครู จัดให้มีการประชุมปรึกษาหารือเพื่อจะได้วางแผนให้ถูกต้อง มีการจัดการบริหารที่ดี โดยมีเทคนิควิธีการที่จะทำให้สถานศึกษามีคุณภาพได้ตามเป้าหมายและความคาดหวังของหลักสูตร (สนั่น มีสัจธรรม. 2540 : 3) แต่สถานภาพของผู้บริหารแต่ละคนนั้นมีส่วนสำคัญที่ทำให้ผู้บริหารสามารถปฏิบัติงานบริหารงานวิชาการได้อย่างมีประสิทธิภาพหรือด้อยประสิทธิภาพขึ้นอยู่กับผู้บริหารมีประสบการณ์มากในการปฏิบัติงานเป็นผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการคิดใช้เทคนิควิธีการต่างๆ หรือจงใจให้ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติงานตามวัตถุประสงค์ขององค์การได้ตรงข้ามกับผู้บริหารที่ขาดประสบการณ์ย่อมขาดความมั่นใจในการสั่งการหรือละเลยการปฏิบัติงานจนส่งผลให้งานไม่บรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้ แต่ทั้งนี้การบริหารโรงเรียนจะมีความยุ่งยากซับซ้อนเพียงใดย่อมขึ้นอยู่กับขนาดของโรงเรียน ถ้าเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่การบริหารค่อนข้างซับซ้อน เนื่องจากมีปัจจัยด้าน มีนักเรียนมาก ครูมาก ปริมาณงานย่อมมากขึ้นตามไปด้วย ด้วยเหตุนี้ผู้บริหารนอกจากจะต้องมีประสบการณ์ในการบริหารแล้วยังมีปัจจัยที่น่าจะมีผลต่อการบริหารได้แก่ขนาดของสถานศึกษา

จากสภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดนครพนม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 ที่มีผลการดำเนินงานในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนแตกต่างกัน จึงเป็นปัญหาสำคัญของการบริหารงานในสถานศึกษาที่ควรได้รับการแก้ไขปรับปรุงเพื่อพัฒนาให้สอดคล้องกับสภาพสังคมปัจจุบันและการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในอนาคต ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาระดับการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดนครพนม สังกัดสำนักงานเขต

พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 เพื่อเปรียบเทียบระดับปฏิบัติและเพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนว่ามีการดำเนินงานในลักษณะใด เพื่อเป็นข้อเสนอแนะสำหรับการวางแผน ปรับปรุง ควบคุม กำกับติดตาม สนับสนุนการดำเนินงานในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

คำถามการวิจัย

1. ระดับปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดนครพนม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 เป็นอย่างไร
2. ระดับปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดนครพนม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 แตกต่างกันหรือไม่
3. ข้อเสนอแนะการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดนครพนม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 มีอะไรบ้าง

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดนครพนม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดนครพนม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดนครพนม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22

สมมติฐานการวิจัย

1. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีระดับปฏิบัติงานในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดนครพนม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีขนาดสถานศึกษาแตกต่างกันมีระดับปฏิบัติงานในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดนครพนม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีขอบเขตการศึกษา ดังนี้

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดนครพนม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 22 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 51 โรงเรียน รวมประชากรจำนวน 1,374 คน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 51 คน และครูผู้สอนจำนวน 1,323 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 22. 2556 : 3) โดยสามารถจำแนกประชากรตามขนาดของสถานศึกษา ได้ดังนี้

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 51 คน จำแนกได้ดังนี้

1.1.1 โรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 17 คน

1.1.2 โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 25 คน

1.1.3 โรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 9 คน

1.2 ครูผู้สอน จำนวน 1,323 คน จำแนกได้ดังนี้

1.2.1 โรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 205 คน

1.2.2 โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 578 คน

1.2.3 โรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 540 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดนครพนม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 ปีการศึกษา 2556 ซึ่งการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากตารางกำหนดกลุ่มตัวอย่างจากตาราง Krejcie and Morgan (บุญชม ศรีสะอาด. 2554 : 43) ได้จำนวน 297 คน การศึกษาครั้งนี้ใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 300 คน โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามขั้นตอนต่อไปนี้

2.1 จำแนกขนาดโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดนครพนม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 ออกเป็น 3 ขนาด ได้แก่ โรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 17 โรงเรียน โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 25 โรงเรียน และโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 9 โรงเรียน

2.2 กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนของประชากร ซึ่งเป็นผู้บริหารครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดนครพนม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 โดยโรงเรียนขนาดเล็กได้กลุ่มตัวอย่าง 12 โรงเรียน จำนวน 48 คน โรงเรียนขนาดกลาง

ได้กลุ่มตัวอย่าง 19 โรงเรียน จำนวน 133 คน และโรงเรียนขนาดใหญ่ได้กลุ่มตัวอย่าง 7 โรงเรียน จำนวน 119 คน รวมทั้งสิ้น 300 คน

2.3 สุ่มกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นผู้บริหาร ครูผู้สอน ดังนี้

2.3.1 ผู้บริหารสถานศึกษา ใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง (Purposive Random sampling) ในโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างทุกคน ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหาร จำนวน 38 คน

2.3.2 ครูใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จำนวน 262 คน จำแนกเป็น ครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 36 คน ครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 114 คน ครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 112 คน

3. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งทำการศึกษาการบริหารงานของสถานศึกษาในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน (แนวทางการบริหารจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. 2555 : 15-29)

3.1 ด้านการบริหารจัดการ เป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะผลักดันให้การดำเนินงานบรรลุตามเป้าหมาย

3.2 ด้านการจัดการเรียนรู้ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้สามารถดำเนินชีวิตด้วยดีในประชาคมอาเซียน ซึ่งต้องดำเนินงานทั้งระบบในสถานศึกษาในทุกๆ ด้าน งานวิชาการหรืองานจัดการเรียนรู้ถือเป็นงานหลัก เป็นงานที่จะส่งผลโดยตรงให้การจัดการศึกษาบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้

3.3 ด้านการจัดกิจกรรมของสถานศึกษา สถานศึกษาจะต้องจัดกิจกรรมทั้งที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการเรียนการสอน และที่ไม่เกี่ยวข้องโดยตรง

3.4 ด้านการจัดกิจกรรมสัมพันธ์ มีการจัดกิจกรรมให้นักเรียนเรียนรู้ร่วมกับชุมชน และให้ชุมชนรวมทั้งหน่วยงานภายนอกเป็นแหล่งเรียนรู้

3.5 การนิเทศการศึกษา เป็นกิจกรรมสำคัญในกระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามนโยบายและเป้าหมายของการพัฒนา เป็นกระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับนิเทศ เพื่อปรับปรุงและพัฒนาการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพตามเป้าหมาย

3.6 การติดตามและประเมินผล จะต้องดำเนินการร่วมกันในทุกๆ ทุกฝ่าย เป็นขั้นตอนสำคัญที่จะทำให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันว่า การพัฒนาการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนบรรลุผลมากน้อยเพียงใด ด้วยเหตุปัจจัยอะไรบ้าง มีข้อบกพร่องใดที่ต้องปรับปรุงและพัฒนาต่อไป

3.7 ด้านคุณลักษณะเด็กไทยในประชาคมอาเซียน คุณลักษณะของเด็กไทยที่จะต้องพัฒนาสู่การเป็นประชาคมอาเซียน

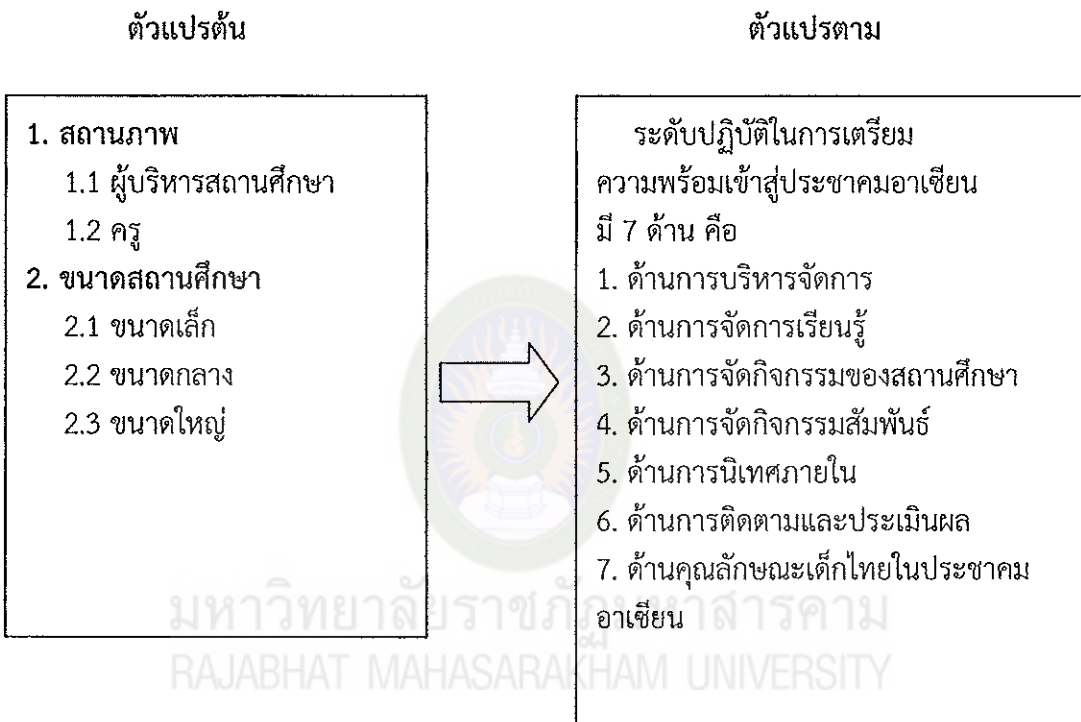
4. ขอบเขตด้านสถานที่

โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดนครพนม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 22

5. ขอบเขตด้านระยะเวลา 1 ตุลาคม 2556 – 31 มกราคม 2557

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้กรอบแนวคิด แนวทางการบริหารจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน ตามแนวทางของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 7 ด้าน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. 2555 : 15-29) ดังต่อไปนี้ คือ

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ระดับการปฏิบัติงาน หมายถึง ผลของการปฏิบัติงานในระดับใดระดับหนึ่ง ซึ่งเป็นเกณฑ์ที่น่าพอใจ หรืออยู่ในระดับที่ผู้ปฏิบัติงานส่วนใหญ่ทำได้ มุ่งเน้นผลการปฏิบัติงานของบุคคล และภาพรวมขององค์กรที่เป็นรูปธรรม ซึ่งส่งผลต่อความสำเร็จขององค์กร

2. การบริหารงานในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน หมายถึง กระบวนการที่จะทำให้เกิดอุปสงค์ประสบความสำเร็จ ซึ่งเป็นการดำเนินการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบโดยบูรณาการในทุกด้านทั้งด้านการบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป โดยให้บุคลากรทุกคนในโรงเรียนได้มีส่วนร่วมทั้งมีการใช้ทรัพยากรสนับสนุนอื่นๆ เพื่อให้การดำเนินงานประสบความสำเร็จ

2.1 ด้านการบริหารจัดการ หมายถึง สถานศึกษามีการดำเนินงานที่จะผลักดันให้การดำเนินงานบรรลุตามเป้าหมาย ซึ่งมีกระบวนการในการบริหารจัดการของสถานศึกษาที่สำคัญ ดังนี้

2.1.1 นำเรื่องอาเซียนเข้าเป็นส่วนหนึ่งในการกำหนดเป้าหมาย นโยบาย และวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานของสถานศึกษา

2.1.2 สร้างความเข้าใจร่วมกันในเป้าหมาย นโยบาย และวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานให้ผู้เกี่ยวข้องทั้ง ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครองและนักเรียน

2.1.3 กำหนดแนวทางการดำเนินงานที่ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม

2.1.4 กำหนดบทบาทหน้าที่ของฝ่ายต่างๆ อย่างชัดเจน

2.1.5 มีการจัดตั้งศูนย์ ส่งเสริมการเรียนรู้ อาเซียนในสถานศึกษา

2.1.6 สร้างแรงจูงใจแก่บุคลากรในโรงเรียนที่ร่วมดำเนินงานอย่างจริงจัง

2.1.7 มีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

และปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงาน

2.1.8 จัดสรรงบประมาณ สนับสนุนทรัพยากรในการดำเนินงานอย่างเพียงพอ

2.1.9 พัฒนาบุคลากรในสถานศึกษา โดยเฉพาะครูผู้สอนให้มีความรู้

ความเข้าใจเกี่ยวกับอาเซียน

2.1.10 จัดทำข้อมูลสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

และกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวกับอาเซียน

2.1.11 มีการสร้างเครือข่ายการดำเนินงานกับผู้นำชุมชน ผู้นำองค์กรปกครอง

ส่วนท้องถิ่น หน่วยงานภาครัฐและเอกชน

2.2 ด้านการจัดการเรียนรู้ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ หมายถึง การพัฒนาผู้เรียนให้สามารถดำเนินชีวิตด้วยดีในประชาคมอาเซียน ซึ่งต้องดำเนินงานทั้งระบบในสถานศึกษาในทุกๆ ด้าน งานวิชาการหรืองานจัดการเรียนรู้ถือเป็นงานหลักที่จะส่งผลโดยตรงให้การจัดการศึกษาบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ ต้องมีการวิเคราะห์ความสอดคล้อง ระหว่างหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 แผนยุทธศาสตร์อาเซียนของชาติ กระทรวงศึกษาธิการ และเป้าหมายของการเป็นประชาคมอาเซียน เพื่อกำหนดเป็นหลักสูตรสถานศึกษาที่บูรณาการทุกกิจกรรมทั้งระบบโรงเรียน ได้แก่ การจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน กิจกรรมทั้งภายในโรงเรียนและภายนอกโรงเรียน นอกจากนี้จะต้องเป็นหลักสูตรที่ยึดผลการเรียนรู้ เน้นกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และเป็นกิจกรรมที่ มีความหมายต่อผู้เรียน / ชุมชน และมีการประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

2.3 ด้านการจัดกิจกรรมของสถานศึกษา หมายถึง สถานศึกษาจะต้องจัดกิจกรรมเสริมหรือจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนของผู้เรียนทั้งที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการเรียนการสอนและไม่เกี่ยวข้องโดยตรง โดยมีแนวทางในการดำเนินงาน ดังนี้

2.3.1 กำหนดวัตถุประสงค์ ของกิจกรรมให้สอดคล้องกับเป้าหมายของการพัฒนาการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน

2.3.2 กำหนดรูปแบบ แนวการดำเนินงานจัดกิจกรรม รวมทั้งงบประมาณ และทรัพยากรสนับสนุน และกำหนดบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบที่ชัดเจน

2.3.3 สร้างความรู้ ความเข้าใจ และการยอมรับร่วมกันของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายเกี่ยวกับวัตถุประสงค์และแผนงาน

2.3.4 ดำเนินกิจกรรมตามแผน

2.3.5 มีการสื่อสารประชาสัมพันธ์และการประสานงานทั้งภายในสถานศึกษา ระหว่างสถานศึกษาและชุมชน

2.3.6 มีการติดตาม ประเมินการจัดกิจกรรม และนำผลการประเมินไปใช้ปรับปรุงการจัดกิจกรรม

2.3.7 มีการจัดเก็บข้อมูลและรายงานอย่างเป็นระบบ รวมทั้งเผยแพร่ประชาสัมพันธ์โดยใช้เครือข่ายการสื่อสารในท้องถิ่น

2.4 ด้านการจัดกิจกรรมสัมพันธ์ หมายถึง สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมให้นักเรียนเรียนรู้ร่วมกับชุมชน และให้ชุมชน หน่วยงานภายนอกเป็นแหล่งเรียนรู้ โดยมีแนวทางในการดำเนินงาน ดังนี้

2.4.1 สถานศึกษาจัดกิจกรรมสร้างความรู้ความเข้าใจ และความตระหนักในการอยู่ร่วมกันเป็นประชาคมอาเซียน

2.4.2 ส่งเสริมให้บุคคลภูมิปัญญาในท้องถิ่นร่วมให้การเรียนรู้เกี่ยวกับขนบธรรมเนียมประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อสร้างความตระหนักในบทบาทของการเป็นแหล่งเรียนรู้และต้นแบบวิถีชีวิตอันดีงามของไทยที่จะสืบทอดแก่เด็กไทย

2.4.3 ประสานความร่วมมือกับชุมชนในการจัดตั้งและพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นในท้องถิ่น และส่งเสริมสนับสนุนให้มีการพัฒนาอย่างยั่งยืน

2.4.4 สถานศึกษาและชุมชน รวมทั้งเครือข่ายการพัฒนา มีการจัดกิจกรรมร่วมกันอย่างหลากหลาย รวมทั้งการให้ความรู้แก่นักเรียนและประชาชนในท้องถิ่น

2.5 การนิเทศการศึกษา หมายถึง สถานศึกษาจัดระบบการนิเทศ ซึ่งเป็นกระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับนิเทศ เพื่อปรับปรุงและพัฒนาการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพตามเป้าหมาย การนิเทศควรยึดหลัก ดังนี้

2.5.1 เน้นความร่วมมือร่วมใจในการดำเนินงานเพื่อให้งานเป็นไปสุ่เป้าหมายที่ต้องการ

2.5.2 ใช้วิธีการนิเทศที่ช่วยให้ครูรู้สึกมั่นคง มีความเชื่อมั่นและมั่นใจในความสามารถของตนเอง รวมทั้งเปิดโอกาสให้ครูได้แสดงออกซึ่งความสามารถของตน และพัฒนาความสามารถอย่างเต็มที่

2.5.3 การนิเทศจะต้องมุ่งให้ครูเรียนรู้ว่าอะไรคือปัญหา และกล้าริเริ่มในการหาวิธีการแก้ไขปัญหานั้น

2.5.4 การนิเทศจะต้องสร้างบรรยากาศที่เป็นกันเองสร้างความเข้าใจอันดีต่อกันระหว่างผู้นิเทศกับครู และระหว่างครูด้วยกันเอง รวมทั้งสร้างขวัญกำลังใจแก่ครู

2.5.5 ใช้กิจกรรมการนิเทศที่หลากหลาย เช่น การสาธิต การสังเกตการสอน ในชั้นเรียน การประชุมปรึกษาในกลุ่มย่อย การเยี่ยมชั้นเรียน การปฏิบัติภายใต้คำแนะนำ การนิเทศตนเอง นิเทศโดยเพื่อนคู่สัญญา นิเทศโดยผู้นิเทศภายในสถานศึกษา

2.5.6 สร้างเครือข่ายการนิเทศด้วยการระดมสรรพกำลังจากทุกฝ่าย เพื่อช่วยส่งเสริมและสนับสนุน การนิเทศอย่างเป็นระบบในสถานศึกษา

2.6 การติดตามและประเมินผล หมายถึง การเก็บรวบรวมข้อมูลการปฏิบัติงานตามแผนงานที่กำหนดไว้ เพื่อตัดสินใจว่าการพัฒนาการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนบรรลุผลมากน้อยเพียงใด ด้วยเหตุปัจจัยอะไรบ้าง มีข้อบกพร่องใดที่ต้องปรับปรุงและพัฒนาต่อไป การติดตามประเมินผลมีแนวทาง ดังนี้

2.6.1 มีการรวบรวมข้อมูลอย่างมีแบบแผนและต่อเนื่อง ครอบคลุม และใช้วิธีการที่หลากหลาย

2.6.2 เป็นกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างการทำงาน ที่มีการวิเคราะห์ข้อมูล และปรับปรุงอย่างทันการณ์

2.6.3 วิเคราะห์การจัดการเรียนรู้ว่าดำเนินไปตามเป้าหมายและแผนงานที่ร่วมกันกำหนดไว้เพียงใด

2.6.4 มีการกำหนดดัชนีชี้วัดสภาพความสำเร็จในการดำเนินงานทั้งระบบ ใน 4 ด้าน คือ ด้าน การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และงานบริหารงานทั่วไป แล้วมีการสร้างเครื่องมือประเมิน

2.7 คุณลักษณะเด็กไทยในประชาคมอาเซียน หมายถึง การพัฒนาการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน มีการกำหนดเป้าหมายของเยาวชนที่จะพัฒนาในการเป็นส่วนหนึ่งในประชาคมอาเซียนทั้งทักษะความรู้ กระบวนการ และเจตคติ

3. ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง บุคคลซึ่งปฏิบัติงานในตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดนครพนม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22

4. ครูผู้สอน หมายถึง ครูผู้ทำหน้าที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดนครพนม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22

5. สถานศึกษา หมายถึง โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดนครพนม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22

6. ขนาดสถานศึกษา หมายถึง จำนวนสถานศึกษาที่เป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 ที่ใช้จำนวนนักเรียนในการแบ่งขนาดของสถานศึกษาตามเกณฑ์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 (2556 : 3) ดังนี้

6.1 สถานศึกษาขนาดเล็ก คือ สถานศึกษาที่มีจำนวนนักเรียน 1 – 300 คน

6.2 สถานศึกษาขนาดกลาง คือ สถานศึกษาที่มีจำนวนนักเรียน 301 - 1,000 คน

6.3 สถานศึกษาขนาดใหญ่ คือ สถานศึกษาที่มีจำนวนนักเรียน 1,001 คนขึ้นไป

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลการวิจัยเป็นแนวทางสำหรับผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน นำไปใช้ในการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาวิธีการดำเนินงานในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดนครพนม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY